

**PRAVILNIK ZA
ISPITIVANJE I OCJENJIVANJE RADA
PASA ŠPANIJELA**

2019.

Na temelju članka 42. Statuta Hrvatskog kinološkog saveza, Zagreb, Ilica 61, Izvršni odbor Hrvatskog kinološkog saveza na svojoj sjednici održanoj dana 18.12.2019. donio je

PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE I OCJENJIVANJE RADA ŠPANIJELA

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom Hrvatski kinološki savez (HKS) određuje obveze i uvjete za pojedina ispitivanja radnih sposobnosti španijela za cijelo područje Republike Hrvatske. Pojedine kinološke udruge mogu donositi svoje pravilnike o dodatnim disciplinama za pojedine propisane vrste ispita rada.

Članak 2.

Ispite rada španijela čine slijedeći ispiti:

1. Ispit prirođenih osobina španijela,
2. Ispit rada španijela u donošenju.

II DUŽNOSTI ORGANIZATORA

Članak 3.

Ispitivanje rada španijela može organizirati kinološka udruga članica HKS-a, klubovi i Hrvatski kinološki savez.

Članak 4.

Organizatori koji žele organizirati ispitivanja rada španijela dužni su svoj plan priredbi dostaviti HKS-u da ga odobri u roku koji HKS odredi u skladu s člankom Pravilnika o stručnom radu u HKS-u.

Plan mora sadržavati točan datum, mjesto održavanja i vrstu priredbe.

Članak 5.

Organizator predlaže dovoljan broj sudaca za ispite uz odobrenje HKS-a u smislu Pravilnika o stručnom radu HKS-a.

Ispitivanje prirođenih osobina španijela obavlja jedan (1) sudac i to do 10 pasa u jednom danu.

Na ispitu španijela u donošenju ocjenjuju najmanje dva (2) suca do 10 pasa na dan.

Članak 6.

Organizator ispitivanja rada španijela zadržava pravo pravodobnog otkazivanja ispita i to najmanje 5 dana ranije. O tome je dužan izvjestiti prijavljene natjecatelje i suce, a novac za prijavninu vratiti. Ako priredbu otkáže kasnije, a neki natjecatelji i suci dođu, organizator je dužan nadoknaditi im nastale troškove.

Članak 7.

Organizator ispita dužan je sucima nadoknaditi troškove kao i naknadu za njihov rad sukladno Pravilniku o stručnom radu HKS-a ili prema prethodnom dogovoru sa svakim sucem, prilikom pozivanja, ponaosob.

III UVJETI SUDJELOVANJA NA ISPITIVANJU RADA ŠPANIJELA

Članak 8.

Prilikom održavanja ispita posebno se treba pridržavati slijedećeg:

- a) Na ispitima rada španijela mogu sudjelovati psi, upisani u rodovnu knjigu HKS-a i rodovne knjige stranih kinoloških organizacija koje priznaje FCI i koji imaju pozitivnu ocjenu oblika.
- b) Vlasnik ili vodič psa na vrijeme podnosi prijavu organizatoru u kojoj mora navesti: ime psa i broj rodovnice oznaku psa, pasminu, spol, datum štenjenja, ime i prezime te adresu vlasnika i vodiča, datum podnošenja prijave, potpis vlasnika odnosno vodiča.
- c) Sudionici podnose pismenu prijavu za svoje pse u roku koji odredi organizator i prilažu dokaz o uplaćenju prijavnini.
- d) Niti jedna prijava neće biti prihvaćena poslije utvrđenog roka.
- e) Strani državljani sudionici ispita prijavljuju pse na vrijeme,.
- f) Odjava ispita prihvaća se najmanje pet (5) dana prije održavanja i tada se vraća uplaćeni iznos. Jedino kuje koje se tjeraju u vrijeme ispita smatrat će se pravovremeno objavljenim.

Članak 9.

Ne mogu se prijaviti opasni psi, psi oboljeli od raznih bolesti, kuje koje se tjeraju, niti psi vlasnika ili vodiča kojima je izrečena zabrana sudjelovanja na kinološkim priredbama.

Članak 10.

Udruga koja organizira ispitivanje rada španijela određuje voditelja ispita. Voditelj ispita je sudac za rad pasa španijela, iskusan lovac kinolog.

Voditelj ispita odgovoran je za pripremu i neometanu provedbu ispita. Organizator zajedno sa voditeljem ispita ima punu odgovornost za uredno vođenje ispita. Voditelj ispita potpisuje zbirni izvještaj o održanom ispitu i prima eventualne prigovore.

Članak 11.

Redoslijed ispitivanja pojedinih pasa određuje se ždrijebanjem prije početka ispita.

Članak 12.

Prije početka ispitivanja rada španijela suci održavaju kratki dogovor radi rasporeda ispitnih disciplina, usklađivanja kriterija ocjenjivanja i radi dobivanja informacija o terenu na kojem se provodi ispit.

Članak 13..

Na sudačke odluke prigovor se može podnijeti uz kauciju koju odredi organizator i to samo na one povrede koje nisu u skladu s pravilnikom i to za vrijeme trajanja priredbe, a najkasnije u roku od pola sata od završetka ocjenjivanja zadnjeg psa. Prigovor se daje voditelju ispita koji zajedno s sucima razmatra prigovor

IV OCJENJIVANJE

A. ISPITIVANJE PRIROĐENIH OSOBINA PASA ŠPANIJELA

Namjena je ispita prirođenih osobina ustanovljavanje prirođenih lovnih osobina. Predmeti školovanja i poslušnost na ispitu prirođenih osobina se ne ocjenjuju.

DISCIPLINE

1.NOS

Kvalitetu nosa potrebno je promatrati sve vrijeme ispitivanja prirođenih osobina. Osobito se vrijednost nosa ustanovi pri radu po zečjem tragu. Tu je posebno važna pouzdanost rada po tragu, kako pas prati zeca. Tako je presudno kako izrađuje pas povlaku dlakave divljači. Najbolje se može ocijeniti kvaliteta nosa pri slobodnu traženju pernate divljači

2.GLASNO GONJENJE

Posebno treba ocijeniti način i trajanje glasnog gonjenja, uzimajući u obzir dob psa. Razlikujemo sljedoglasno, vidoglasno i tiho gonjenje. Glasno je gonjenje za španijela karakteristično, neka se napravi na tragu nevidljivog zeca. Glasno gonjenje po tragu papkaste divljači ima niži broj stručne vrijednosti, kao što je to vidljivo iz tablice I. trag lisice jednako ocjenjujemo kao trag zeca. Psi koji na još prilično toplu tragu divljači, koju nisu sami dignuli, odmah glasno i trajno gone, sigurno su slijedoglasni. Neki psi prilično glasno gone tek kad divljač skoči ispred njih. U takvom primjeru točno utvrdimo, ako počne, kako počne i kako traje glasno gonjenje po tragu nevidljive divljači i da li pas goni samo divljač, koju vidi i prestaje, odmah kad ju izgubi iz vida. Tako pas goni vidoglasno. Kresači su oni psi, koji gone po starom tragu. Predlajči gone po navici odmah kad su pušteni i trčkaraju bezvezno po terenu, a divljač nemaju u nosu. Tiho gonjenje treba više puta ispitati na svježem tragu ili na viđenoj divljači, prije izricanja konačne ocjene. Ako pas ne dođe do gonjenja divljači, suci moraju sve poduzeti da pas dođe do zeca, zato neka se pretraže zakloni (remize) i grmovi na polju i uopće takva mjesta, gdje se zec rado zadržava.

3.POUZDANOST NA TRAGU

Ocjenjuje se na tragu zeca, papkarske divljači i kunića. Pouzdanost se ocjenjuje po tome kako pas sigurno drži trag navedene divljači, te kod toga ustanovimo način i trajanje gonjenja. Pouzdanost na tragu može se ispitati: a) na svježem zečjem tragu. Pri tome ustanovimo način i trajanje gonjenja. b) na povlaci dlakave divljači (zec ili kunić). Dužina povlake neka bude oko 100 koraka s jednom okukom. Ovu disciplinu ne ispitujemo posebno već ocjenjujemo prilikom ocjenjivanja rada u disciplinama 1, 2, 4 i 5. Zadržavanje psa na kraju povlake potrebno je temeljito promatrati (ispit poštenosti, da ne trga ili zakapa).

4.VOLJA ZA RAD PO TRAGU

Volja za rad po tragu se pokazuje u nagonu i ustrajnosti psa, da nade divljač i u strasti s kojom primi i drži trag.

5.TRAŽENJE I ŠARANJE

Traženje je glavni rad španijela pred puškom i spada u njihovu prirođenost. Pas mora gustiš oko vodičevog stajališta na vodičev mig, ako je na manjoj udaljenosti, pušten na označenom prostoru, odmah i s veseljem pretražiti divljač, dići, te je goniti dok ne napusti skrivalište ili ne dođe pred lovca na odstrel. Rad psa kojeg je vodič pustio na označenu prostoru bolje se ocjenjuje. Nije greška ako pas pusti dignutu divljač, što je došla iz gustiša naprijed, da digne drugu divljač, ali samo ako je njegovo šaranje u ostalom dobro. Greška je ako pas digne divljač i daleko je goni (u susjedno lovište) i ako ga ni na jedan način ne možemo dozvati. Pas sigurno ne smije biti prilijepljen uz vodiča, to se čini tako da dobro nakratko pretraži teren blizu vodiča i pretraži što više terena.

6.VESELJE ZA RAD U VODI

Veselje za rad u vodi ima pas koji sa strašću ide u vodu i u njoj pliva. Za ispitivanje je najprikladnija stajaća voda, nešto zarašćena i s plitkim brijegom. Voda neka postaje polagano duboka. Da se pas potakne dovoljno je baciti nekakav predmet u vodu ili ispaliti hitac.

7.PONAŠANJE NA PUCANJ

Za ispitivanje neka privezani ili odvezani psi budu raspoređeni u polukrug ispred vodiča. u sredini polukruga ispali se hitac. Vodiči neka upozore svoje pse na strijelca. Suci se razdijele tako da mogu promatrati svakoga psa. Pse koji nakon pucnja pobjegnu ili hoće pobjeći moramo ponovno ne vezane ispitati. Ako nakon pucnja pobjegnu ili se sakriju u gustišu to znači da su streloplahi i njih isključujemo od daljnega ispitivanja. Prirođenost za plašljivost pri pucnju (slabi živci) nasljeđuje se i zbog toga je ovo ispitivanje posebno važno. Divljanje mladog psa pri ispaljivanju hica se ne ocjenjuje nepovoljno. Na pse koji se ne daju primiti u ruke i privezati te općenito staviti pod zapovijed, treba dobro paziti. Ta greška, ako ima izvor u pogrešnom uzgoju, može se ukloniti.

8.VODLJIVOST

Poslušnost se pri ispitivanju prirođenih osobina ne ocjenjuje. Ipak za vrijeme ispita promatramo kako se pas odnosi prema svojem vodiču, koliko je pažljiv prema njemu, kako se odaziva na migove i naredbe i kako mu iskazuju povjerenje. Slaba se vodljivost iskazuje strašljivošću psa i upornošću (na naredbe se ne odaziva i ne dopušta se vezati). Vodljivost psa temelj je za daljnje školovanje.

9. VESELJE ZA LOV

Strast i srčanost temelj su dobrih lovačkih osobina. Zato za vrijeme ispitivanja promatramo kako se pas slobodno pušten na tragu ili u gustišu ponaša, ima li nagon za traženje i veselje za gonjenje, ide li strašću u vodu ili oklijeva. Lovačka je strast prirodna. Veselje za lov možemo brojnim načinom uzbuditi i jačati

NAGRADNI RAZREDI

I n. razred.....najmanje 100 bodova
II n. razred..... najmanje 83 do 99 bodova
III n. razredod 63 do 82 boda

1) Pojedinačno stručno ispitivanje disciplina i brojeva stručne vrijednosti (faktore) vidjeti u ocjenjivačkom listu.

2) Izvršne odredbe. Po kojem redoslijedu se pojedine discipline ispituju, odlučuju suci.

za I. II. i III. nagradni razred potrebne su pozitivne ocjene u disciplinama: nos, glasno gonjenje volja za rad po tragu, traženje i šaranje, mirnoća pri pucnju.

Najniži je učinak u bodovima za nagradne razrede:

Za I. nagradni razred najmanje 100 bodova, osim toga nos 4, glasno gonjenje po tragu 3, sklonost za rad u vodi 3, volja za rad po tragu 2 i veselje za lov 2.

Za II. nagradni razred potrebna su najmanje 83 boda, nos 3, glasno gonjenje 2, volja za rad po tragu 1, sklonost za rad u vodi 2.

Za III. nagradni razred potrebna su najmanje 63 boda, nos 2, glasno gonjenje 1 i sklonost za rad u vodi 1. S obzirom na mirnoću pri pucnju uzima se u obzir samo pozitivna ili negativna ocjena.

Ako je mirnoća pri pucnju pozitivna, ocjena je 4, u negativnom primjeru je 0.

Trgače, zakopače i pse koji se boje pucnja od daljnjeg ispitivanja isključujemo.

B. ISPIT RADA ŠPANIJELA U DONOŠENJU

DISCIPLINE

1. NOS

Kvaliteta nosa psa treba u svakom radu pažljivo i strogo ocijeniti. Najbolje se mogućnosti za ocjenu nosa daju:

- a) Pri slobodnom traženju peradi, temeljito osmotriti na koju je daljinu pas dobio u nos odloženu jarebicu ili fazana. Rad s već hladnom divljači bolje se ocjenjuje. Vjetar uzimati u obzir
- b) Pri šaranju: način šaranja, veća ili manja sigurnost na hladnom tragu dlakave ili pernate divljači i kako brzo nađe divljač. Način javljanja na tragu daje dobro upozorenje. Na umjetnoj vlečki i po krvavom tragu i okukama ponašanje psa je možda odlučujuće za ustanovljavanje kvalitete nosa.

2.TRAŽENJE I ŠARANJE

Traženje je glavni rad španijela pred puškom i spada u njihovu prirođenost. Pas mora gustiš oko vodičevog stajališta na vodičev mig, ako je na manjoj udaljenosti, pušten na označenom prostoru, odmah i s veseljem pretražiti divljač, dići, te je goniti dok ne napusti skrivalište ili ne dođe pred lovca na odstrel. Rad psa kojeg je vodič pustio na označenu prostoru bolje se ocjenjuje. Nije greška ako pas pusti dignutu divljač, što je došla iz gustiša naprijed, da digne drugu divljač, ali samo ako je njegovo šaranje u ostalom dobro. Greška je ako pas digne divljač i daleko je goni (u susjedno lovište) i ako ga ni na jedan način ne možemo dozvati. Pas sigurno ne smije biti prilijepljen uz vodiča, to se čini tako da dobro nakratko pretraži teren blizu vodiča i pretraži što više terena.

3.PONAŠANJE NA PUCANJ

Za ispitivanje neka privezani ili odvezani psi budu raspoređeni u polukrug ispred vodiča. U sredini polukruga ispali se hitac. Vodiči neka upozore svoje pse na strijelca. Suci se razdijele tako da mogu promatrati svakoga psa. Pse koji nakon pucnja pobjegnu ili hoće pobjeći moramo ponovno nevezane ispitati. Ako nakon pucnja pobjegnu ili se sakriju u gustišu, to znači da su streloplahi i njih isključujemo od daljnega ispitivanja. Prirođenost za plašljivost pri pucnju (slabi živci) nasljeđuje se i zbog toga je ovo ispitivanje posebno važno. Divljanje mladog psa pri ispaljivanju hica se ne ocjenjuje nepovoljno. Na pse koji se ne daju primiti u ruke i privezati te općenito staviti pod zapovijed, treba dobro paziti. Ta greška, ako ima izvor u pogrešnom uzgoju, može se ukloniti.

4.GLASNO GONJENJE

Razlikujemo sljedoglasno, vidoglasno i tiho gonjenje. Glasno je gonjenje za španijela karakteristično neka se napravi na tragu nevidljivog zeca. Glasno gonjenje po tragu papkaste divljači ima niži broj stručne vrijednosti, kao što je to vidljivo iz tablice I. Trag lisice jednako ocjenjujemo kao trag zeca. Psi koji na još prilično toplu tragu divljači, koju nisu sami dignuli, odmah glasno i trajno gone, sigurno su sljedoglasni. Neki psi prilično glasno gone tek kad divljač skoči ispred njih. U takvom primjeru točno utvrdimo, ako počne, kako počne i kako traje glasno gonjenje po tragu nevidljive divljači i da li pas goni samo divljač, koju vidi i prestaje, odmah kad ju izgubi iz vida. Tako pas goni vidoglasno. Kresači su oni psi, koji gone po starom tragu. Predlajaci gone po navici odmah kad su pušteni i trčkaraju bezvezno po terenu, a divljač nemaju u nosu. Tiho gonjenje treba više puta ispitati na svježem tragu ili na viđenoj divljači, prije izricanja konačne ocjene. Ako pas ne dođe do gonjenja divljači, suci moraju sve poduzeti da pas dođe do zeca, zato neka se pretraže zakloni (remize) i grmovi na polju i uopće takva mjesta, gdje se zec rado zadržava.

5.ODLOŽIVOST

Svakog psa se ispituje pojedinačno na odgovarajućem mjestu, livadi ili šumskim proplancima. Vodič odloži svog psa, udalji se od njega, može ostaviti neki predmet /povodnik i sl./ ispali se hitac tako da pas ne vidi pucača. Pas se do povratka vodiča ne smije udaljiti s prostora niti smije cviliti ni lajati. Ako pas sjedne ili digne glavu to se ne ubraja u grešku. Vodič može psa privezati za drvo, ali tada je ocjena manja.

6.SLOBODNO DONOŠENJE PERNATE DIVLJAČI

Ustrijeljena divljač, koja je bila uplijenjena isti dan ili najviše dan prije (najbolji je zato fazan ili jarebica) baci se u skrivalište. Zatim vodimo psa koji to nije smio vidjeti, približno 80-100 koraka daleko od skrivene divljači, ali s povoljnim vjetrom i s naredbom neka traži izgubljeno. Potrebno je točno ustanoviti, na koju je daljinu pas dobio prvi put perad u nos (vidjeti III/1). Divljač mora pas donijeti bez zapovijedi i pravilno je predati. Ako pas divljač sigurno nađe, a ne donese je dopušteno je da mu se divljač baci. Na taj način pokazano donošenje svakako se slabije ocjenjuje. Ako pas također pri tome otkaže, sav rad ocjenjuje se s nedovoljno. Ocjenjivanje u slobodnom donošenju mora se smisljeno vezati s grmarenjem. Ako pas ima priliku pri grmarenju, slobodno naći i donijeti ustrijeljenu perad, to mu se piše u dobro discipline 6 -slobodno donošenje pernate divljači. Ako pas ima priliku, odstrijeljenu pernatu dlakavu divljač pratiti po tragu, to mu se računa u dobro u disciplini donošenje dlakave i pernate divljači na povlaci

7.i 8.DONOŠENJE DLAKAVE I PERNATE DIVLJAČI NA POVLACI

Pri slobodnu donošenju divljači na povlaci ispituje se radi li i kako radi pas na povlaci i donosi divljač vodiču. Ova stavka dijeli se na dvije:a) rad na povlaci b) učinak pri donošenju Pri a) pas mora izraditi trag s niskim nosom. Psi koji imaju vrlo osjetljiv nos izrade trag s povoljnim vjetrom s poluniskim nosom, osobito ako su prilike s obzirom na vjetar povoljne. Taj se učinak ne ocjenjuje slabije, osobito ne ako pas pouzdano traži i rad uspješno okonča. Dopušteno je također da pas neznatno reže trag na zavojima pri povoljnom vjetru, jer je to prirodno. Ako pas nađe divljač u slobodnu traženju, ocjena se učinka snižava. Pri radu pod b) potrebno je utvrditi kako pas zgrabi divljač, dok se daje konačna ocjena. Ako pas na povlaci uopće ne donosi, ukupan se rad ocijeni negativno. Ako pas brzo donosi, rad je tada pozitivan. Ako je divljač našao po slobodnim traženjem, to će se sigurno odraziti u slabijoj ocjeni ukupnog rada u donošenju po povlaci. Povlaka s dlakom divljači izradi se u lovištu sa zečevima i kunićima. Ako su zečevi i kunići na raspolaganju tada je za špringer španijela i prepeličara obavezno donošenje zeca, a za kokera kunića. Ako u lovištu nema kunića i koker ne donese zeca, dovoljno je da ga pokaže i oblajava. Tada se ocjena snizi za jedan stupanj. Ako koker pak donese zeca, ocjena se za stupanj povisi. To se čini tako da se poveća ocjena stručne vrijednosti (faktor) kokera u konačnoj ocjeni također izrazi, jer je potrebno pri donošenju zeca više snage i moći. Na utakmici ustrijeljene zečeve, dakle još svježije, ubodemo nožem u prsa, da počnu krvariti. Nastrel označimo s nešto trbušne dlake zeca. Povlaku napravimo za svakoga psa tik prije ispiti-vanja na oko 200 koraka dugom tragu povlake s dvije okuke. Na svježije pooranim njivama povlake ne smijemo polagati. Na kraju povlake po mogućnosti položimo drugoga, srednje velikoga zec,a, s kojim nismo radili krvni trag. Ne smijemo ga položiti u jamu ili za drvo. Kada dođe pas do zeca, treba ga pažljivo promatrati, ali ga ne smije trgati ili zakopavati. Vodič smije postaviti psa na nastrel tek na zapovijed suca. Pas se može poticati da traži. Vodič može ići nekoliko koraka sa psom na povodcu te ga pustiti. Svako drugo utjecanje na psa povikom ili kretnjama zabranjeno je.

9.DONOŠENJE IZ DUBOKE VODE

Donošenje iz duboke vode Za to ispitivanje potražimo mjesto na obali gdje je voda tako duboka da je pas prisiljen plivati. Mrtvu patku bacimo daleko u vodu i potičemo psa neka je donese. Eventualno može vodič ispaliti hitac u smjeru plivajuće patke. Ako pas skoči s

veseljem u vodu, to se posebno ocijeni. Gledamo na pravilno donošenje iz duboke vode. Pogrešno je ako pas dođe iz vode i odloži patku, da se najprije otrese. Pas mora donijeti patku, sjesti pred vodiča i čekati zapovijed za predaju plijena. Manje se također ocijeni ako vodič uzme psu patku iz gubice prije nego što pas sjedne

10.POSLUŠNOST

Osim disciplina u poslušnosti, kao što su odloženost, mirnoća na stajalištu, vodljivost na povodniku, potrebno je promatrati opću poslušnost psa za vrijeme utakmice. Kako pas pažljivo i s voljom prati svaki mig, zvižduk ili poziv vodiča uopće, kako je pas stalno u kontaktu s vodičem i pod zapovijedi vodiča, sve to potrebno je prikladno ocjenjivati. Pri ostavljanju na pokaznom prostoru pas ide nevezan pokraj vodiča ili za njim na određeno mjesto i vodič daje mig ili tihi zapovijed, neka pas legne. Vodič ide zatim u smjeru gustiša nekog drugog skrivališta što mu je prije sudac odredio te ispali hitac. Nakon pucnja vrati se psu te ga priveže. Pas mora dulje vremena mirno ležati. Glavu može dignuti, ustati ne smije. Općenito poslušnost mora biti izrazita. Zato se kao jedan od glavnih elemenata kod svih disciplina ocjenjuje i poslušnost. Pas mora tijekom cijelog ispitivanja pokazati da je u rukama vodiča. Koliko je bolja poslušnost, toliko je bolja pažljivost i sklonost da pas slijedi migove, pozive zviždaljkom pozive vodiča. Pse koji se ne daju dozvati, privezati odnosno pse kojima vodič ne može zapovijedati treba odmah diskvalificirati.

Učinci u pojedinim disciplinama ocjenjuju se ovako: 4 odlično, 3 vrlo dobro, 2 dobro, 1 dovoljno i 0 nedovoljno. Množenjem ocjena s brojem stručne vrijednosti (faktorom) dobije se dostignuti broj bodova. Zbroj svih bodova daje podlogu bodova za nagradne razrede, a vidljivo je u ocjenjivačkom listu.

OCJENE – NAGRADNI RAZREDI-

- 1.nagradni razred najmanje 133 boda
- 2.nagradni razred 117-132 boda
- 3.nagradni razred 78-116 bodova

V ZAVRŠNE ODREDBE

Pravilnik stupa na snagu 1.1.2020.

S danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti do sada važeći Pravilnik.

Predsjednik HKS-a
Branko Šare